

[Morten Lange.]

valget repræsenterede partier, der vælger hvert et medlem — en måske lidt mere rimelig formel, end at man skal finde frem til 8 medlemmer. Det er ikke noget, jeg vil gøre til et hovedpunkt, men jeg synes dog, det var ulejligheden værd at overveje, om en sådan modernisering af lovens § 2 ikke vil være på sin plads, når vi nu alligevel har den til behandling.

Lovforslagets § 2: jeg synes ikke, man behøver at binde fondet til at henlægge ikke anvendte beløb; de kan udmærket ligge til næste år til fri anvendelse. Hvorfor skal man ulejlige undervisningsministeren, hvis man får lidt tilovers? Disse fonds inden for fonds er en gammeldags, primitiv foranstaltning. Man kunne godt modernisere loven lidt også på dette område; men alt det skal jeg ikke gøre noget stort nummer ud af, for fondet kører nok endda, hvad enten det har den ene eller den anden bestyrelse.

Der er derimod en langt alvorligere ting — men det må åbenbart ikke være gået op for de politiske medlemmer af fondets bestyrelse igennem årene — at af alle de fonds, vi har her i landet, har Rask-Ørsted Fondet fået rundt regnet det dårligste renommé. Det er en meget alvorlig sag netop på grund af hele fondets karakter. Det fremgår i virkeligheden med al ønskelig tydelighed af den skrivelse, bestyrelsen har fremsendt i anledning af ønsket om at forhøje bevilgerne.

Det er jo en kendt sag i videnskabelige kredse, at en mængde ansøgninger til Rask-Ørsted Fondet, f. eks. om oversættelsesbistand, som er et af fondets hovedområder, aldrig er blevet afsendt, fordi man har foretrukket at lave en hjemmebrygget oversættelse fremfor at risikere selv at komme til at dække halvdelen af en oversættelsesregning. Det er et faktum, som vi, der har lidt at gøre med redaktionen af videnskabelige artikler, kender indtil trivialitet. Man siger: søg Rask-Ørsted Fondet, og så svares der: det har vi skam ikke råd til, for det går aldeles ikke. Jeg er helt sikker på, at den forhøjelse, man nu stiler efter, ikke afgørende vil ændre dette forhold, for der er en så stor ikke-indsendt ansøgningsmasse, som burde sendes ind, som burde frem, for at vi kunne få den

oversættelsesstandard i vore tidsskrifter, som vi har krav på.

Det var det ene punkt. Jeg kunne sige noget næsten enslydende om rejseudgifterne. Fondet vil aldeles ikke blive i stand til at klare de opgaver, man burde klare, for den foreslåede bevillingsforøgelse. Det er i øjeblikket et splejningsarbejde at få skrabt penge sammen til en lidt større udenlandsrejse. Man må trække motiverne, så de kan dækkes af forskellige fonds, hvilket i princippet er urimeligt.

Jeg skal nævne et af de mest oplagte eksempler, hvor selv bestyrelsen, skønt man har oppet sig lidt i fondet, ikke nær når op til de krav, der her stilles. Det er angivet, at man kan give udenlandske videnskabsmænd, der arbejder her i landet over en længere periode, en støtte, som man nu regner med det bliver nødvendigt at forøge til den fyrstelige sum af 1 200 kr. om måneden. Det er fremkommet efter pres fra diverse faglige organisationer, som har ment, at dette beløb i hvert fald ikke kan være mindre, end hvad der for et stykke tid siden var konstitutionslønnen for en amanuensis. Der vil i løbet af forbløffende kort tid komme til at foreligge en tilsvarende skrivelse — hvis den ikke allerede foreligger — som gør, at det nu bliver uomgængelig nødvendigt, at man følger lønudviklingen på dette område op. Det mindste beløb, man kan tilbyde en udenlandsk forsker, efter hvad der i dag er standard for dansk videnskabelig aflønning, må være noget i retning af 1 600-1 700 kr. om måneden, og så er man endda så ydmyg at gå ned til en person med en ringere eksamensanciennitet, som man lige har hentet ind, og det er som regel ikke den type udenlandske videnskabsmænd, Rask-Ørsted Fondet støtter.

Jeg er helt sikker på, at det vil være nødvendigt — hvis folketinget forsat skal have med administrationen af dette fond at gøre — at vi tager en hastig udvalgsbehandling og lidt nøjere gennemgår bestyrelsens krav om forøgelsen og ser, om man har fået bund i det. Jeg mener, dette er nødvendigt, ikke for nødvendigvis at nå videre denne gang, for statens pengekasse er ikke ubegrænset, men for at blive klar over, hvad der bevilges. Vi kunne samtidig se på de to punkter, jeg har nævnt, hvad